

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра права та публічного управління

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо виконання кваліфікаційних робіт здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»

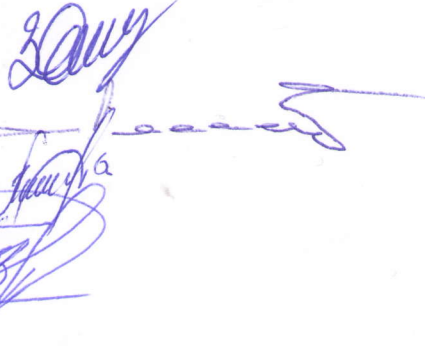
Методичні вказівки щодо виконання кваліфікаційних робіт студентами освітнього рівня магістр галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». ЗВО « Університет Короля Данила». 2024. 46 с.

Розробники: к.ю.н. Загурський О.Б.;

к.держ.упр. Гамалюк Б.М.;

к.держ.упр. Лис А.Б.;

к.держ.упр. Левкун Т.В.

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри права та публічного управління
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри права
та публічного управління

к.соц.н., доцент Пташник О.І.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Порядок роботи над кваліфікаційною роботою.....	5
2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи	5
2.2. Підбір літератури для написання кваліфікаційної роботи	7
2.3. Опрацювання літератури	8
2.4. План магістерської роботи.....	9
3. Вимоги до виконання кваліфікаційної роботи.....	9
3.1. Організація виконання кваліфікаційної роботи	9
3.2. Рекомендації до написання кваліфікаційної роботи	10
4. Структура та вимоги до елементів кваліфікаційної роботи.....	11
4.1. Структура кваліфікаційної роботи	11
4.2. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи	11
5. Правила оформлення кваліфікаційної роботи.....	16
5.1. Загальні принципи оформлення кваліфікаційної роботи	16
5.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій.....	17
5.3. Посилання на використані джерела.....	18
5.3.. Формування списку використаних джерел	19
5.5. Оформлення додатків.....	19
6. Типові помилки і недоліки при написанні кваліфікаційної роботи.....	19
7. Супровідні документи до кваліфікаційної роботи.....	20
8. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.....	20
9. Перевірка, виявлення плагіату і його усунення та дотримання академічної доброчесності.....	21
10. Порядок захисту кваліфікаційної роботи.....	23
11. Критерії оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи.....	26
12. Зразки оформлення елементів кваліфікаційної роботи та інших необхідних документів.....	31
12.1. Взірець заяви студента на закріплення теми кваліфікаційної роботи.....	31
12.2. Взірець плану кваліфікаційної роботи.....	32
12.2. Взірець оформлення завдання на кваліфікаційну роботу.....	33
12.3. Взірець титульного аркуша кваліфікаційну роботи.....	35
12.4. Взірець оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел	36
12.5. Взірець оформлення структурного елемента кваліфікаційної роботи.....	40
12.6. Взірець оформлення таблиць	41
12.7. Взірець оформлення графіка	42
12.8. Взірець оформлення рисунків	43
12.9. Взірець оформлення діаграми	44
12.10. Взірець бланку відгуку наукового керівника.....	45
12.11. Взірець бланку зовнішньої рецензії.....	46

1. Загальні положення

Кваліфікаційна робота є самостійною комплексною науково-дослідною роботою, виконаною студентом на завершальному етапі навчання в університеті, яка синтезує результати теоретичної та практичної підготовки за обраною спеціальністю, є кваліфікаційним документом, що ілюструє рівень знань, навичок та вмінь, необхідних для професійної діяльності, і дає підстави екзаменаційній комісії прийняти рішення про присвоєння кваліфікації.

Кваліфікаційна робота має узагальнюючий характер. Виконання такої роботи передбачає вміння її автора здійснювати постановку наукової проблеми, оцінювати її актуальність, значимість, новизну, виявляти проблеми та вирішувати їх.

Метою кваліфікаційної роботи є проведення аналітичних і практичних наукових досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у сфері економіки, фінансів та рекомендацій із їх запровадження. Запропоновані інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими з відповідним аналізом існуючої ситуації та прогнозом щодо результатів їх запровадження, викладених у магістерській роботі. При цьому мають бути проаналізовані ризики щодо реалізації зазначених пропозицій.

Висловлені автором пропозиції повинні бути належним чином обґрунтованими та базуватись на оцінці сучасного стану об'єкта дослідження та проведеному аналізі.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- проведення поглибленого всебічного аналізу, вивчення (або поглиблення) і узагальнення теоретичних та методичних засад досліджуваної проблеми;
- вивчення, систематизація та узагальнення нормативно-правових актів, методично-інструктивних матеріалів;
- всебічне дослідження проблеми, здійснення розрахунків з використанням сучасних інформаційних технологій;
- визначення причинно-наслідкових зв'язків явищ та процесів, що досліджуються.

Вимоги до структури й оформлення кваліфікаційних робіт підготовлено на основі Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»; ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Київ, ДП «УкрНДНЦ» 2016. 26 с. (Інформація та документація); ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, ДП «УкрНДНЦ» 2016. 20 с. (Інформація та документація), а також стандартів вищої освіти України другого (магістерського) рівня.

Кваліфікаційна робота є формою публічної атестації здобувачів вищої освіти за ОП 281 «Публічне управління та адміністрування». Вона має відображати рівень набуття компетентностей випускника ОП 281 «Публічне управління та адміністрування».

Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в конкретній галузі, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Виконання кваліфікаційної роботи має на меті сформувати у магістрантів інтерес до наукового дослідження, поглибити й поширити теоретичні знання, опанувати вміння їх творчого застосовувати, критичного оцінювання, самостійного здобуття дослідним шляхом нових знань, збагачувати ними теорію та практику прикладних та гуманітарних досліджень. Відповідно, основне завдання автора – продемонструвати свою наукову кваліфікацію, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання теоретичного і практичного характеру. Крім того, в роботі повинні бути сформульовані конкретні висновки та пропозиції щодо удосконалення законодавства та практики його застосування.

Кваліфікаційна робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, з іншого – самостійним науковим дослідженням студента в обраній галузі знань. При цьому студент упорядковує накопичені наукові факти, аналізує існуючі теоретичні положення, висловлює власну думку щодо їх наукової цінності або практичної значимості, своє власне ставлення до існуючих думок і пропозицій у літературі.

За змістом і формою кваліфікаційна робота дає підстави для оцінки рівня спеціальної підготовки магістранта. Кваліфікаційна робота повинна бути виконана на основі ґрунтовного теоретичного та експериментального дослідження, та може слугувати основою для подальшої наукової роботи.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти чи його підрозділу або в репозитарії закладу вищої освіти.

2. Порядок роботи над кваліфікаційною роботою

2.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи

Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою права та публічного управління, щорічно оновлюється та затверджується на засіданні кафедри. Студент самостійно вибирає тему роботи:

– керуючись запропонованою кафедрою орієнтованою тематикою кваліфікаційних робіт;

– за тематикою, яку замовляють установи і організації, які уклали з університетом контракти на навчання студентів або мають з ним укладені угоди, договори меморандуми про співпрацю.

Здійснюючи вибір теми кваліфікаційного дослідження, студент керується різними міркуваннями та інтересами, серед них:

- знайомство з проблемою, її актуальністю та значимістю;
- місцем роботи;
- передбачуваною майбутньою базою практики;
- можливістю доступу до інформаційної бази та фактичних матеріалів, необхідних для проведення дослідження.

При виборі теми роботи доцільно враховувати її актуальність та новизну; рівень дослідженості та значимість її розробки; перспективність; можливість доступу до інформаційної бази та фактичних матеріалів; рівень наукових досліджень; нормативно-правове забезпечення; можливість розробки конкретних пропозицій щодо удосконалення фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ.

Перелік тем за кожною спеціальністю й освітньо-професійною чи освітньо-науковою програмою повинен бути достатньо широким, щоб кожен здобувач міг задовольнити свій науковий запит. Тому при виборі теми дослідження потрібно уникати ситуації, у якій вони б повторювались для двох чи більше виконавців. Дублювання можливе лише у виняткових випадках, коли необхідно забезпечити комплексне виконання певних наукових і практичних завдань, які не можна охопити окремим дослідженням. Автори кваліфікаційних робіт за подібними темами мають уточнити основні аспекти свого наукового дослідження, застосовувати різні інноваційні підходи, принципи та методи наукових пошуків для виконання поставлених завдань.

Консультації з питань формування теми кваліфікаційного дослідження надають завідувач кафедру, заступник завідувача кафедру, гарант та викладачі кафедри.

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути лаконічною, без скорочень, відповідати спеціальності та вказувати на мету і предмет дослідження.

Важливим фактором удалого вибору теми для студента є глибоке усвідомлення проблеми дослідження, її осмислення й обґрунтування. При цьому здобувач повинен виокремлювати три етапи у виборі проблеми: формулювання проблеми та окреслення очікуваного результату; детальну структурування проблеми, тобто виокремлення у межах теми підтем і дослідницьких питань; визначення актуальності, значущості проблеми для науки та практики.

Від того, наскільки правильною буде постановка проблеми, значною мірою залежить її розв'язання, і, відповідно, результат написання кваліфікаційної роботи. Важливою передумовою отримання останнього є правильне формулювання проблеми з визначенням її актуальності, ступеня розробленості, наявних наукових, нормативно-правових та інформаційно-фактологічних джерел.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

- уточнює тему роботи;
- надає допомогу студенту у складанні плану роботи;
- здійснює керівництво процесом написання роботи;
- формує (разом зі студентом) завдання на виконання магістерської роботи;
- контролює виконання графіку написання кваліфікаційної роботи;
- проводить систематичні консультації;
- видає індивідуальні завдання щодо проходження виробничої практики;
- здійснює контроль рівня виконаної роботи у відповідності до вимог ОП та даних методичних вказівок;
- надає письмовий відгук на завершену роботу;

- надає допомогу у підготовці доповіді на публічний захист;
- надає допомогу у підготовці презентації до магістерської роботи;
- повинен бути присутнім на публічному захисті кваліфікаційної роботи.

Визначившись з темою роботи, студент подає на ім'я завідувача випускової кафедри заяву (**додаток А**). Затверджені на засіданні кафедри теми кваліфікаційних робіт закріплюються за студентами-виконавцями.

Витяг з протоколу засідання кафедри подається в деканат факультету для підготовки проекту наказу. Наказ про затвердження тем кваліфікаційних робіт і наукових керівників оформляється не пізніше початку останнього навчального семестру, згідно графіку освітнього процесу.

2.2. Підбір літератури для написання кваліфікаційної роботи

Керуючись проблемами обраної теми дослідження, студент самостійно підбирає необхідну літературу. Робота над пошуком необхідної літератури починається насамперед з огляду систематичних та алфавітних каталогів наукових бібліотек. Основну увагу студент повинен акцентувати на монографічній літературі. При цьому він має виділити наукові праці тих вітчизняних і зарубіжних авторів, які працюють (працювали) над науковими проблемами, пов'язаними з темою кваліфікаційної роботи.

Інформаційну базу дослідження складають закони України, постанови Кабінету Міністрів України, укази Президента України та інші нормативно-правові документи. Зазначені кодифіковані матеріали регулярно публікуються в офіційних друкованих виданнях органів державної законодавчої (щотижневий нормативний бюлетень «Відомості Верховної Ради», газета «Голос України») та центральної виконавчої влади (газета «Урядовий кур'єр»), у збірниках актів законодавства «Офіційний вісник України», розміщуються в правових інформаційно-пошукових системах (до найбільш поширених належать: «Ліга: Закон» з Інтернет-адресою <http://www.ligazakon.ua>; професійна юридична система МЕГА-НАУ, основні продукти якої можна знайти на сайті <http://nau.ua>; інформаційно-пошукова система на офіційному веб-порталі Верховної Ради України з Інтернет-адресою <http://www.rada.gov.ua> тощо).

Для полегшення роботи над пошуком джерел та економії часу слід враховувати, що в останніх річних номерах часописів наводиться перелік усіх публікацій даного року з вказівкою номера та сторінок. Фактичні і статистичні дані минулих років містяться в таких статистичних щорічниках і довідниках, як «Статистичний щорічний довідник», «Україна в цифрах», обласних і районних статистичних збірниках, довідниках інших країн.

Крім того, студент повинен докладно вивчити матеріали за проблематикою дослідження в монографіях, збірниках наукових праць, депонованих наукових звітах, статтях у періодичних наукових фахових українських і зарубіжних виданнях, включаючи електронні Інтернет-видання, сучасних підручниках і навчальних посібниках, особливу увагу приділивши публікаціям за останні 3-5 років.

Не допускається виконання кваліфікаційної роботи виключно за матеріалами навчальних і навчально-методичних видань (без опрацювання публікацій і досліджень науковців та фахівців-практиків). Оскільки

кваліфікаційна робота – це креативне наукове дослідження, тому основними джерелами для її написання мають бути сучасні наукові публікації, творчо опрацьовані автором.

Для пошуку необхідного матеріалу студенту також доцільно скористатися електронними картотеками та предметно-тематичними каталогами публічних вітчизняних і зарубіжних бібліотек, відомих закладів вищої освіти, включаючи бібліотеку ЗВО «Університет Короля Данила».

На основі підбраної до теми літератури складається список літератури, який в процесі її вивчення буде постійно поповнюватись. Підібравши та узагальнивши літературу, студент приступає до її опрацювання.

2.3. Опрацювання літератури

Опрацювання літератури супроводжується її ксерокопюванням або конспектуванням. Студент виписує окремі важливі, на його думку, теоретичні положення, цифри, факти тощо з обов'язковим посиланням на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Важливо при опрацюванні літературних джерел зазначати всі необхідні дані (прізвище, ініціали автора; повну назву роботи; видавництво; рік видання; сторінки).

В організації збору та обробки матеріалів для наукових досліджень розрізняють кілька організаційно-методичних підходів: цілісний, послідовний, вибірковий.

У першому варіанті матеріал збирається та обробляється для всіх розділів кваліфікаційної роботи в міру його знаходження. При послідовному підході дослідження здійснюються з урахуванням плану. Вибірковий підхід може бути використаний автором дослідження в залежності від формування бази дослідження на власний розсуд.

Таким чином, формується робочий матеріал для написання кваліфікаційної роботи. Далі цей матеріал групується за окремими найважливішими проблемами, які складають основні розділи, параграфи плану роботи.

Доцільно враховувати, що постійно з'являються нові публікації, насамперед, у наукових часописах і збірниках. Тому потрібно в процесі написання роботи докладати зусиль для поповнення переліку літературних джерел, на які посилається автор.

Етапи вивчення наукових джерел інформації можна поділити на:

- загальне ознайомлення з можливими підходами та способами вирішення наукової проблеми;
- побіжний перегляд відібраних джерел і систематизація їхнього тексту відповідно до змісту роботи та встановленої черговості вивчення й опрацювання;
- прочитання матеріалу за послідовністю його подання в роботі;
- вибіркоче прочитання окремих частин;
- виписування потрібного матеріалу для формування тексту науково-дослідної роботи;
- критичне оцінювання записаного, редагування та чистовий запис як фрагменту тексту наукової роботи (статті, монографії, курсової (дипломної) роботи, дисертації тощо).

Великі переваги має картотечна форма запису основних положень, ідей і цитат, коли кожен запис робиться на окремій картці паперу з високою щільністю або картону. Кожна така картка використовується для записів з одного питання, розглядається, як одиниця, що має своє місце в науковій роботі. Картки легко можна систематизувати в будь-якому порядку, робити вставки в тексті рукопису.

2.4. План магістерської роботи

План є обов'язковим і надзвичайно важливим атрибутом майбутньої кваліфікаційної роботи. Він дозволяє логічно пов'язати окремі проблеми обраної і розгорнутої в текстовій частині роботи теми дослідження, розмістити їх у певній послідовності.

Слід мати на увазі, що всі проблеми, які розглядаються автором кваліфікаційної роботи, пов'язані єдиною метою дослідження. План роботи складається у наступній послідовності: з початку вказуються загальнотеоретичні положення дослідження із поступовим переходом до оцінки сучасного стану обраної теми та проведення аналізу конкретного об'єкта з метою висловлення пропозицій для забезпечення ефективного управління на об'єкті дослідження.

План самостійно складається студентом, погоджується та затверджується науковим керівником.

План кваліфікаційної роботи повинен складатися зі вступу; трьох розділів, які деталізуються параграфами; висновків; списку використаних джерел; додатків. Разом з тим, план роботи не слід переобтяжувати надмірною кількістю параграфів, які повинні відображати сутність теми дослідження, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності (**додаток Б**). Від того, наскільки виважено і вдало складено план кваліфікаційної роботи, залежить правильність і повнота висвітлення теми, глибина розгляду проблем, логіка викладу матеріалу.

3. Вимоги до виконання кваліфікаційної роботи

3.1. Організація виконання кваліфікаційної роботи

Після затвердження теми та плану кваліфікаційної роботи студент разом з науковим керівником складають завдання на виконання кваліфікаційної роботи (**додаток В**). В завданні у відповідності до графіку, затвердженого на засіданні кафедри, визначається календарний план виконання кваліфікаційної роботи студентом. Науковий керівник роботи, відповідно до визначених термінів, здійснює контроль за виконанням кваліфікаційної роботи, а студент несе персональну відповідальність за дотримання календарного плану виконання роботи.

У відповідності до графіка консультацій для виконання кваліфікаційних робіт, затвердженого на засіданні кафедри, у визначені дні і час наукові керівники проводять консультації для студентів. В межах визначених термінів

студент подає науковому керівнику підготовлені розділи кваліфікаційної роботи.

Після перевірки науковим керівником розділи кваліфікаційної роботи з зауваженнями та рекомендаціями повертаються виконавцю. Повністю виконана кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для написання відгуку.

На завершальній стадії підготовки кваліфікаційної роботи кафедра організовує попередній захист робіт на предмет їх відповідності встановленим вимогам до робіт такого виду, наявності та якості роздаткових матеріалів, а також самостійності її виконання.

Студент, консультуючись з науковим керівником, готує доповідь на захист перед екзаменаційною комісією університету та у визначені розкладом дні з'являється на публічний захист кваліфікаційної роботи.

3.2. Рекомендації до написання кваліфікаційної роботи

Можливими функціонально-синтактичними засобами вираження логічних зв'язків у кваліфікаційній роботі є:

- засоби, що вказують на послідовність (насамперед, спочатку, отже, поперше, по-друге);
- засоби переходу від однієї думки до іншої (раніше ніж..., необхідно з'ясувати..., зупинитись на..., необхідно розглянути..., перейдемо до...);
- засоби причинно-наслідкового зв'язку (крім того, таким чином, тому, відповідно до цього);
- засоби заперечення (в той час як, проте, але);
- засоби, що підводять підсумок, формують висновок, фіксують результат (підсумовуючи, отже, вищесказане дає підстави, слід зазначити).

Культуру наукової мови визначають такі її якісні характеристики як точність (зокрема, це стосується формулювання думки, вірного використання термінології, відповідність заключень результатам проведених емпіричних досліджень, відповідність першоджерелам); ясність – думка повинна бути подана зрозуміло, доступно, доказово; стислість – в роботі слід уникати великих описів, публіцистичних відступів.

Суттєвою вимогою до кваліфікаційної роботи є її відповідність особливостям стилю наукового викладу, який здійснюється від третьої особи (автор вважає..., на думку автора...), займенник «я» замінюють займенником «ми».

Важливо у процесі формування рукопису наукового дослідження підтверджувати теоретичні положення результатами проведеного аналізу, а наведені цифрові дані в таблицях супроводжувати сформульованими висновками.

4. Структура та вимоги до елементів кваліфікаційної роботи

4.1. Структура кваліфікаційної роботи

Структура кваліфікаційної роботи повинна мати такі структурні елементи:

- титульний аркуш (додаток Г) ;
- зміст (додаток Д);
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ
- розділи основної частини
- висновки до окремих розділів
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент кваліфікаційної роботи починається з нової сторінки.

4.2. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи

Титульний аркуш магістерської роботи оформлюється за встановленою формою і повинен містити такі елементи:

- найменування закладу вищої освіти в якому виконано кваліфікаційну роботу;
- назву факультету та кафедри;
- індекс УДК;
- тему кваліфікаційної роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- шифр і найменування спеціальності;
- освітній ступінь;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік.

Зміст роботи повинен містити назви структурних елементів, заголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

Основна частина магістерської роботи складається зі вступу, трьох розділів та висновків. Хоча робота розпочинається зі вступу, до його написання приступають після закінчення виконання всіх розділів та висновків.

У **вступі** подається загальна характеристика магістерської роботи в такій послідовності:

- актуальність теми;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- наукова новизна;
- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів кваліфікаційної роботи;
- структура та обсяг кваліфікаційної роботи.

Актуальність теми та доцільність даного дослідження для розвитку

фінансової науки та оцінки фінансових показників обґрунтовують шляхом критичного аналізу та порівняння з вже відомими розв'язаннями проблеми. Висвітлення актуальності повинно супроводжуватись постановкою проблеми (яка передбачає висловлення кількома реченнями головного – сутності проблеми) та аналізом рівня і сучасного стану дослідженості проблеми вітчизняними та зарубіжними дослідниками.

Мета і завдання дослідження. Формулюється мета і завдання кваліфікаційної роботи, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб вказувати на об'єкт і предмет дослідження. Завдання вказують на засіб досягнення мети. Формулювання мети здійснюється з урахуванням обраної теми дослідження, а завдань – з урахуванням назв параграфів магістерської роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему (назву) кваліфікаційної роботи.

Методи дослідження. Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

Загальні методи використовують в теоретичних та емпіричних дослідженнях та включають до свого складу аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, аналогію, абстрагування, моделювання, конкретизацію, системний аналіз. До спеціальних наукових методів відносять теоретичні та методичні прийоми наукових досліджень. Теоретичними прийомами є використання теоретичного доробку певної науки та створення нових теорій. Методами теоретичних прийомів наук є метод формалізації, аксіоматичний та гіпотетичний методи, створення теорій.

До методичних прийомів досліджень відносять спостереження, експеримент, впровадження результатів дослідження у практичну діяльність, розрахунково-аналітичні методи та методи економіко-математичного моделювання, оптимізації та специфічні методи фінансового аналізу.

Зокрема, такими методами можуть бути методи абстракції, переходу від абстрактного до конкретного, історичний, ретроспективний, логічний, системний, структурний, порівняльний та факторний, математично-статистичний методи, метод порівнянь, економіко-математичного моделювання, метод оптимізації, методи ідеалізації та формалізації, індукції і дедукції та інші (балансовий, вибіркового і суцільного спостереження).

Наукова новизни одержаних результатів. Викладаються аргументовано, коротко та чітко наукові положення, які виносяться на захист, зазначаючи відмінність одержаних результатів від відомих раніше та ступінь

новизни одержаних результатів (удосконалено, дістало подальший розвиток).

Практичне значення одержаних результатів. Надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Відомості про впровадження результатів досліджень необхідно подавати із зазначенням найменувань організацій, в яких здійснено впровадження, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Зазначається, на яких наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, школах оприлюднено результати досліджень, викладені у кваліфікаційній роботі. Вказується кількість наукових праць (за наявності), в яких опубліковані основні наукові результати кваліфікаційної роботи, а також кількість праць.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Перераховують усі структурні елементи кваліфікаційної роботи з обов'язковим зазначенням повного (усього) обсягу роботи та обсягу основного тексту (*загального обсягу роботи*). Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел. Наприклад, «Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи викладено на 110 сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі основна частина роботи на 101 сторінці. Робота містить 20 таблиць, 14 рисунків, 25 додатків. Список використаних джерел містить 68 найменувань».

Загальний обсяг вступу не повинен перевищувати 3-4 сторінок.

Розділи кваліфікаційної роботи включають у себе підрозділи (нумерація складається з двох чисел, відокремлених крапкою).

Перший розділ – загальнотеоретичний структурно складається з 3-4 параграфів. В даному розділі слід розкрити загальнотеоретичні питання стосовно предмета дослідження, навести його загальноекономічну характеристику, визначити його роль і місце у діяльності підприємства, галузі (матеріал доцільно ілюструвати даними із статистичних довідників, монографій, журнальних статей, наукових збірників тощо).

Автору роботи варто проаналізувати існуючі різноманітні погляди (зокрема, і власні) на ті чи інші аспекти, виявити невирішені проблеми, що потребують розв'язання в теоретичному та прикладному планах.

На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури розкриваються підходи різних авторів до розв'язання проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів. У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів й інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається авторське розуміння цієї бази, обґрунтовується необхідність і доцільність окремих документів. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження,

що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Загальний обсяг першого розділу не повинен перевищувати 30 % обсягу основної частини роботи.

Другий, аналітичний, розділ роботи (3-4 параграфи) забезпечує логічну послідовність дослідження та є перехідним до наступного третього розділу. Він поєднує набуті теоретичні знання й уміння використовувати обрані методи та певний методичний інструментарій.

У другому розділі студент має навести результати ґрунтовного аналізу фактичного стану публічного управління та адміністрування.

Аналіз проблеми повинен здійснюватись із урахуванням чинників позитивної та негативної дії та кореспондуватися з матеріалом, розкритим у попередньому розділі.

Розділ має бути максимально насичений фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають певні аспекти діяльності об'єкта дослідження. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням і висновками, що дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Якщо це можливо, текст варто ілюструвати реальними документами (які наводяться в додатках), що обов'язково супроводжуються стислим коментарем.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування й обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Однією з ознак високої якості магістерської роботи є застосування методів і моделей, сучасної комп'ютерної техніки як під час проведення аналізу, так і при обґрунтуванні запропонованих заходів.

Обсяг другого розділу становить 40 % загального обсягу роботи.

Завданням **третього, рекомендаційного (практичного, конструктивного), розділу** (2-3 параграфи) є розробка конкретних рекомендацій і пропозицій, обґрунтування шляхів і заходів удосконалення публічного управління та адміністрування на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження. Автор роботи обґрунтовує свої пропозиції з огляду на досягнення мети, поставленої у вступі, та з урахуванням вивчення зарубіжного досвіду в досліджуваній сфері.

Назва третього розділу може формулюватися як «Удосконалення .... (предмет дослідження) на ....(об'єкт дослідження)» або «Шляхи удосконалення ....(предмет дослідження) на ....(об'єкт дослідження)».

Детальні пропозиції щодо удосконалення діяльності організації мають відповідати напряму дослідження та містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення досліджуваної проблематики мають відповідати критеріям оптимальності, ефективності та практичної втіленості.

Обсяг третього розділу становить до 30 % загального обсягу роботи.

Висновки, що наводяться в окремому розділі кваліфікаційної роботи, є стислим і лаконічним викладенням підсумків проведеного дослідження. Вони мають бути відповіддю на поставлені у вступі завдання дослідження, а тому кількість висновків має відповідати кількості завдань. Саме у висновках коротко наводяться найбільш важливі наукові та практичні результати, що сприяли розв'язанню наукового завдання. Висновки містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності меті магістерської роботи та поставленим у вступі завданням, пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напрямку діяльності організації, які було детально обґрунтовано у третьому розділі. Далі формулюються рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів.

Одним з критеріїв оцінки якісного рівня дослідження є глибина та значимість пропозицій автора.

Обсяг висновків не повинен перевищувати 4-5 сторінок.

Список використаних джерел можна розміщувати:

- а) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- б) в порядку, в якому здійснювалось посилання в тексті роботи або цитування;
- в) у наступній послідовності (нормативно-правові акти, матеріали практики та спеціальна література):

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України.
2. Міжнародні правові акти (якщо вони використовуються).
3. Закони України.
4. Постанови Верховної Ради України.
5. Укази і розпорядження Президента України.
6. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України.
7. Накази, інструкції, видані міністерствами та відомствами України.
8. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
9. Локальні нормативно-правові акти організацій.

Матеріали практики (судової, господарської, практики правоохоронних органів тощо).

Спеціальна література

Наукова, навчально-методична, видана українською або іноземними мовами, періодичні видання.

Складання списку використаних джерел наводиться безпосередньо за друкованим текстом роботи. Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією. Літературу розташовують в залежності від обраного порядку розміщення списку використаних джерел, спочатку видання українською мовою, потім - іноземною.

Про кожен документ (підручник, посібник) подаються такі відомості: прізвище та ініціали автора, якщо видання написано двома чи трьома авторами, то їх прізвища перераховуються за таким порядком, в якому вони вказані в виданні, повна і точна назва підручника, посібника, яка не береться в лапки, підзаголовок, який уточнює назву (якщо він вказаний на титульному аркуші);

дані про повторне видання; назва місця видання підручника, посібника в називному відмінку.

Бібліографічний опис роблять мовою документа.

До **додатків** включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття магістерської роботи:

- проміжні математичні доведення;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти, впровадження, розрахунки;
- інструкції та методики, проекти документів, які розроблені у процесі виконання кваліфікаційної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Таким чином, у додатках доцільно розміщувати допоміжні ілюстрації або таблиці, а також матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення чи форму подання не можуть бути включені до основної частини роботи (оригінали фотографій, проміжні математичні докази, формули, розрахунки, інструкції, методики, опис комп'ютерних програм, первинні документи або їхні копії тощо).

Обсяг додатків не повинен перевищувати обсягу кваліфікаційної роботи.

5. Правила оформлення кваліфікаційної роботи

5.1. Загальні принципи оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота спочатку виконується у чорновому варіанті. Лише після узгодження з науковим керівником дискусійних і сумнівних моментів, врахування зауважень і усунення недоліків, удосконалення структури викладу матеріалу приступають до чистового варіанту. Чистовий варіант кваліфікаційної роботи потрібно зброшурувати. На останній сторінці роботи автор ставить дату закінчення роботи і особистий підпис.

Кваліфікаційна робота виконується лише державною (українською) мовою.

Кваліфікаційна робота виконується машинописним способом або за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word з полуторним міжрядковим інтервалом. При друкуванні на портативному комп'ютері використовується шрифт *Times New Roman* текстового редактора Word розміром (кеглем) 14 пт.

Текст кваліфікаційної роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Абзацний відступ 1,25 см. До тридцяти рядків на сторінці.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи повинен становити 4,2-5 друкованих аркушів або 90-110 сторінок.

Кількість використаних джерел у кваліфікаційній роботі повинна складати не менше 70-80 найменувань.

У викладі матеріалу важливо дотримуватись принципу пропорційності, який полягає у дотриманні пропорцій між обсягами окремих частин роботи.

Заголовки структурних елементів кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» (14 шрифт, жирно) пишуть великими літерами симетрично до тексту. Заголовки параграфів друкують маленькими літерами з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Всі сторінки кваліфікаційної роботи повинні бути пронумеровані арабськими цифрами без знака № в правому верхньому куті.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На ньому номер сторінки не ставлять.

На другій сторінці розміщують завдання на кваліфікаційну роботу, на наступній сторінці – зміст кваліфікаційної роботи. Зверху потрібно написати: ЗМІСТ.

Із 3 сторінки розпочинається виклад тексту роботи. Кожний розділ пишуть з нової сторінки і обов'язково вказують його найменування (виділяють заголовком). Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Параграфи нумерують у межах кожного розділу. Номер параграфа складається з номера розділу і порядкового номера параграфа, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.1» (перший параграф другого розділу). Далі у тому ж рядку друкується заголовок параграфу (**додаток Ж**).

Всі аркуші, на яких розміщені такі структурні частини кваліфікаційної роботи як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати «1 .ВСТУП» або «5. ВИСНОВКИ».

5.2. Оформлення таблиць та ілюстрацій

Кваліфікаційна робота може бути допущена як до попереднього захисту на кафедрі, так і до захисту перед Екзаменаційною комісією лише за умови високого її аналітичного та ілюстративного рівня.

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць, взірць оформлення яких наведено у **додатку И**. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. В дужках над змістом таблиці вказують одиниці виміру.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких (якщо вони складають одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони є самостійними).

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 2.5» (п'ята таблиця другого розділу).

При переносі частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть «продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження таблиці 2.5». Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки.

Примітки до таблиць (як і до тексту), в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки.

Якщо на одному аркуші є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Якщо приміток на одному аркуші є кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Взірці оформлення ілюстрацій (графіки, рисунки, діаграми) наведено у **додатках К, Л, М.**

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, Рис. 1.1 (перший рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо у роботі подано ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Посилання на таблиці та ілюстрації не варто оформляти як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається матеріал, пов'язаний з таблицею чи ілюстрацією, на якому необхідно зосередити увагу читача, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(табл. 2.5)» або зворот типу: «... як це видно з рис. 1.1».

5.3. Посилання на використані джерела

При написанні кваліфікаційної роботи студент повинен робити посилання на використані літературні джерела. Посилання робляться тоді, коли в тексті використовують цитати чи вислови, переповідається своїми словами думка того чи іншого автора, наводяться цифри і факти, використовуються таблиці або ілюстрації з певного джерела тощо. Вони дають необхідну інформацію щодо процитованого матеріалу, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, а також дають змогу відшукати документи і перевірити їх достовірність.

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати береться в лапки і наводиться дослівно;
- цитування повинно бути повним (у випадку пропуску слів в цитаті ставляться три крапки), без перекручень думок автора;
- кожна цитата повинна мати посилання на джерело;
- при непрямому цитуванні слід також посилатись на джерело, а думка автора повинна передаватись максимально точно.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи роблять згідно їх переліку у квадратних дужках, наприклад [2, с. 25], де перша цифра – номер джерела у

списку використаних джерел, друга – сторінка, з якої взята цитата. Якщо посилання робиться лише на джерело (без використання цитати), – у квадратних дужках вказується тільки одна цифра, яка відображає порядковий номер джерела у списку використаних джерел, наприклад [25].

Посилатися слід на останнє видання публікації.

На всі ілюстрації, формули та таблиці у роботі повинні бути посилання в тексті. Посилання на них вказують порядковим номером. Наприклад,

– ілюстрації – «рис. 1.1»;

– «... у формулі 2.5»;

– «...в табл. 2.5».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації пишуть скорочено слово «дивись», наприклад: «(див. табл. 3.2)». При цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено.

Посилаючись на джерело, слід мати на увазі, що кількість посилань має бути оптимальною, тобто не надто надмірною чи мізерною, Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини магістерської роботи. Не рекомендується робити більше 2 посилань на сторінку, а також посилатися на одне джерело більше 3-х разів.

5.4. Формування списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщують після висновків. У списку повинні наводитись лише ті джерела, які дійсно використовувалися автором при написанні кваліфікаційної роботи.

Слід наголосити, що назва джерел подається тією мовою, якою вони видані. Не потрібно перекладати їх на українську.

5.5. Оформлення додатків

Додатки оформляються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Додаток повинен мати заголовок. Він пишеться угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої пишуть (друкують) слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Позначаючи послідовно додатки великими літерами української абетки із нумерації слід виключити літери І, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Наприклад, Додаток А, Додаток Б.

При оформленні додатків окремою частиною на окремому аркуші пишуть (друкують) великими літерами слово «ДОДАТКИ».

6. Типові помилки і недоліки при написанні кваліфікаційної роботи

1. Кваліфікаційна робота – це комплексне дослідження певної проблеми, що ґрунтується на вимогах і завданнях, висунутих перед теорією і практикою публічного управління та адміністрування новими методиками та методами. Тому важливо, щоб вона мала елементи наукової новизни. Потрібно оптимально поєднати теоретичні аспекти досліджуваної проблеми з

практичною організацією, дати ґрунтовний аналіз та оцінку вітчизняного і зарубіжного досвіду.

2. Кваліфікаційна робота – не є безпосереднім переписуванням монографій, підручників, статей у періодичних виданнях. Зібраний матеріал повинен бути узагальненим, проаналізованим, творчо переосмисленим з обов'язковим авторським баченням проблеми.

Виклад потрібно здійснювати своїми словами, уникаючи незрозумілих термінів і складних мовних зворотів.

3. Викладати матеріал у магістерській роботі потрібно логічно, уникаючи використання невпорядкованого, несистематизованого матеріалу, застарілих даних.

Усі цифри і факти повинні бути вивірені і на них мають робитися посилання у текстовій частині.

Таблиці і рисунки повинні мати назву і бути пронумерованими для зручності посилання на них. Вони повинні також мати посилання на джерела, з яких цей матеріал взято.

4. Особливо багато погрішностей допускається студентами при опрацюванні іноземної літератури, оформленні списку використаних джерел і посилань на літературні джерела. При формуванні списку літератури потрібно керуватися правилами запису літератури.

5. Працюючи над науковими роботами зарубіжних авторів, потрібно уникати вживання важкозрозумілих слів іноземного походження. За можливості їх слід замінити словами – детермінантами (тобто такими, що передають їх суть українською мовою).

Якщо виникає потреба звернутися до іноземної літератури, то доцільно у тексті детальна переказати її зміст своїми словами без дослівного цитування і зробити посилання.

6. Кваліфікаційна робота обов'язково повинна мати зміст, текстова частина повинна бути узгоджена з планом, а її оформлення відповідати всім вищезгаданим вимогам.

7. Потрібно уникати граматичних і стилістичних помилок, «русизмів», неточного цитування першоджерел. Щодо останньої вимоги, то цілком можливою є ситуація, за якої порушується (втрачається) номер першоджерела. Щоб уникнути цього, посилаючись на джерело, радимо виписувати повну назву літературного джерела до тих пір, доки не буде сформований остаточний варіант списку літератури. Можна також назву літературного джерела виписувати на окремих карточках. Це полегшить роботу при формуванні списку літератури та його поповненні в подальшій роботі над новими джерелами.

8. Часто робота виконується поспіхом, з використанням недостатньої кількості літературних джерел, без посилань на них у текстовій частині роботи, без достатньо аргументованих вступу і висновків, а також не відповідає іншим вимогам до магістерських робіт, наведеним вище.

9. У разі виявлення плагіату (дослівного переписування чужих робіт), такі магістерські роботи до перевірки не приймаються і до захисту кафедру не допускаються.

10. Кваліфікаційна робота повинна бути структурно витримана: не повинно виникати значних розбіжностей у обсягах окремих параграфів.

7. Супровідні документи до кваліфікаційної роботи

Пакет супровідних документів до кваліфікаційної роботи включає:

- завдання на виконання кваліфікаційної роботи;
- відгук наукового керівника (додаток Р);
- зовнішня рецензія (додаток С).
- звіт подібності.

З них до кваліфікаційної роботи підшивається тільки завдання на виконання роботи, яке підшивається після титульної сторінки, але до нумерації обсягу роботи не включається. Інші супровідні документи вкладаються в конверт і подаються окремо.

8. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Попередній захист кваліфікаційної роботи відбувається на кафедрі у відповідності до затверджених графіків та складу комісії з числа викладацького складу кафедри. На розгляд комісії з попереднього захисту студенту особисто необхідно подати кваліфікаційну роботу в завершеному чистовому варіанті (не переплетену), презентацію та відгук наукового керівника. За результатами попереднього захисту кваліфікаційної роботи комісія в протоколі попереднього захисту робить запис «до захисту» або «на доопрацювання».

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи включає такі складові:

- прочитання автором кваліфікаційної роботи в повному обсязі чистового варіанту та усунення можливих технічних і редакційних помилок;
- подання кваліфікаційної роботи після її завершення науковому керівнику для одержання письмового відзиву;
- підписання кваліфікаційної роботи науковим керівником на титульному аркуші в разі її допуску до захисту;
- формування ілюстративного матеріалу до кваліфікаційної роботи про основні результати виконаного дослідження на її публічний захист;
- проходження попереднього захисту на кафедрі;
- формування пакету супровідних документів до кваліфікаційної роботи;
- допуск до захисту завідувачем кафедри.

До кваліфікаційної роботи додається CD-диск з записом електронної копії роботи.

Ілюстративний матеріал формується у вигляді презентації (рекомендовано не менше 5 слайдів).

9. Перевірка, виявлення плагіату і його усунення та дотримання академічної доброчесності

Згідно з «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ЗВО Університет Короля Данила» дипломні кваліфікаційні роботи магістрантів підлягають обов'язковій процедурі перевірки на наявність плагіату (рівня запозичень).

Перевірка рівня запозичень у кваліфікаційній роботі здійснюється кафедрою не пізніше ніж за три дні до захисту роботи і виконується відповідальною особою (далі – відповідальний), призначеною завідувачем кафедрою для введення до електронної системи Anti-Plagiarism текстів кваліфікаційної роботи.

Відповідальний приймає завершену роботу, підписану керівником, у друкованому вигляді, а також її електронну версію у форматах *.rtf, *.doc, *.docx, *.pdf. Відповідальний здійснює вибіркочу перевірку на предмет збігу між друкованою та електронною версіями кваліфікаційної роботи. Якщо друкована та електронна версії не збігаються, робота повертається магістранту для усунення розбіжностей.

Перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат здійснюється на базі даних електронної системи Anti-Plagiarism впродовж одного робочого дня. Після перевірки на плагіат відповідальний видає магістранту результат перевірки у формі роздрукованої довідки, що додається до кваліфікаційної роботи.

Допускається не більше однієї безоплатної перевірки роботи в електронній системі StrikePlagiarism.

У разі виявлення плагіату, що перевищує встановлені нормативи (на підставі довідки), магістрант не допускається до захисту кваліфікаційної роботи до моменту усунення виявлених порушень та повторного проходження перевірки в електронній системі Anti-Plagiarism.

У випадку виявлення умисного пошкодження тексту роботи, що унеможлиблює її перевірку у системі Anti-Plagiarism, повну відповідальність за це несе магістрант, а робота знімається із захисту.

У разі незгоди магістранта щодо дій посадових осіб керівник кваліфікаційної роботи інформує про це службовою запискою декана факультету. Остаточне рішення щодо факту академічного плагіату у кваліфікаційній роботі може бути прийнято комісією, створеною розпорядженням декана факультету.

Окрім плагіату, в роботі доцільно уникати фальсифікації та фабрикування матеріалів дослідження.

Фальсифікація розуміється, як свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються власної діяльності або діяльності інших учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, зокрема підробка підписів в офіційних документах.

Під **фабрикуванням** мається на увазі вигадкування даних чи фактів, що використовуються у власній діяльності або діяльності інших учасників в процесі реалізації державної політики у сфері якості освіти.

10. Порядок захисту кваліфікаційної роботи

Робота (з підписами, відгуком керівника та рецензією) подається на кафедру, підписується завідувачем кафедри. Кваліфікаційна робота подається в одному примірнику, який після захисту передається в архів.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії.

Присутність наукового керівника на захисті кваліфікаційної роботи є бажаною, але не обов'язковою. Захист проходить у наступній послідовності:

- доповідь студента про зміст та основні положення роботи, представлення підготовленого графічного проекту;
- запитання до студента;
- відповіді студента на запитання;
- виступ наукового керівника або оголошення його відгуку;
- виступ рецензента (рецензентів) або оголошення його (їх) рецензій;
- виступ студента щодо зауважень рецензента (рецензентів);
- заключне слово студента;
- рішення екзаменаційної комісії про оцінку роботи.

На захист кваліфікаційної роботи магістрант готує доповідь (до 10-12 хвилин), а також за необхідності наочний матеріал. Указані матеріали обов'язково узгоджуються з науковим керівником. Надійною передумовою для гарної доповіді є ґрунтовно опрацьовані висновки з роботи. У доповіді головну увагу необхідно приділити власним дослідженням і розробкам та отриманим результатам.

Під час захисту кваліфікаційної роботи магістрант повинен:

- стисло обґрунтувати вибір теми, її актуальність, мету й завдання; розкрити теоретичну та практичну значущість дослідження;
- чітко сформулювати основні висновки та рекомендації;
- показати ґрунтовні знання першоджерел та наукової літератури з обраної проблеми, усебічне володіння матеріалом дослідження;
- продемонструвати здатність самостійно аналізувати й узагальнювати результати дослідження;
- викласти свої міркування з приводу зроблених критичних зауважень з боку рецензента, голови та членів ЕК.

Доповідь рекомендується починати зі звертання: «Вельмишановний пане голово! Шановні члени Державної екзаменаційної комісії! Панове!..» Далі студент коротко обґрунтовує актуальність теми дослідження, розкриває мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, показує, що вдалося встановити, виявити, довести і якими методами це досягнуто. У виступі слід також показати елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях, з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. Особливу увагу необхідно приділити результатам, отриманим особисто автором (що саме запропоновано, узагальнено, одержано, рекомендовано і т. ін.), обґрунтуванню їх достовірності, значущості для теорії

та практики. У прикінцевій частині доповіді викладаються основні результати та висновки роботи, їх реалізація, можливі шляхи подальшого використання.

При проголошенні доповіді слід зосередити увагу на правилах публічного виступу. Особливо важливо, щоб мовлення студента було зрозумілим, граматично правильним, впевненим, що робить його логічним і переконливим. Мовлення здобувача має бути виразним, що залежить від темпу, гучності та інтонації. Якість виступу студента різко знижується, коли говорять квапливо, ковтаючи закінчення слів або дуже тихо і невиразно. Спокійна, некваплива манера викладу завжди імпонує слухачам. Неприпустимим є порушення норм літературної вимови, зокрема, використання неправильних наголосів у словах.

Слід зважати також на вибір одягу, пози під час виступу, а також жестів, міміки, манер, інших зовнішніх форм поведінки.

У заключному слові студенту доцільно висловити вдячність науковому керівнику за допомогу у написанні роботи, позитивний відгук і рецензентам за об'єктивну оцінку основних положень роботи. А також подякувати членам державної екзаменаційної комісії, присутнім за увагу, цікаві і обґрунтовані запитання, участь у обговоренні роботи.

І ще кілька порад, які допоможуть студентові добре виголосити доповідь:

- усі цифри в тексті записуйте тільки словами, щоб не довелося підраховувати кількість нулів;
- підкреслюйте ключові слова;
- залишайте великі береги при друкуванні, щоби можна було доповнити виступ своїми зауваженнями;
- повторюйте іменники, уникаючи займенників;
- використовуйте прості слова і прості розповідні речення, не переобтяжуйте текст складнопідрядними реченнями.

Магістрант зобов'язаний відповісти на запитання голови, членів ЕК присутніх на захисті.

Хід захисту фіксується в протоколі ЕК. Оцінка обговорюється на закритому засіданні ЕК та оголошується головою ЕК на відкритому засіданні в присутності членів ЕК та магістрантів.

При оцінюванні кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія бере до уваги такі чинники:

- якість кваліфікаційної роботи в цілому – її творчий характер, уміння автора аналізувати теоретичний матеріал, аргументованість позиції автора та його висновків, наявність власних досліджень, нестандартних підходів та елементів новизни, рівень представленого на захист наочного матеріалу (об'єктів графічного дизайну), обґрунтованість сформульованих практичних та навчально-методичних рекомендацій;
- якість оформлення теоретичної частини кваліфікаційної роботи – структура й логічність побудови, коректність викладу матеріалу, науковий

стиль викладу, грамотність, правильність цитування, використання літературних та інформаційних джерел, дотримання вимог щодо оформлення списку використаних джерел, ілюстративного матеріалу, додатків тощо;

- якість оформлення практичної частини кваліфікаційної роботи – дотримання вимог щодо оформлення практичного завдання, заданий формат наочно представленої частини роботи, повнота та змістовність виконаного проектного завдання, наукова зумовленість і творчий характер виконаного проектного завдання;

- рівень виступу магістранта (побудова доповіді, чіткість у формулюванні актуальності, мети й завдань роботи, логічне, чітке пояснення наочного матеріалу, уміння зробити

- правильні висновки, культура мовлення, відповіді на питання, уміння зосередитися в процесі встановленого на захист часу);

- відгук керівника: оцінка наукового рівня дослідження, якість роботи магістранта;

- рецензія: оцінка наукового рівня дослідження.

11. Критерії оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи

Якість виконання та успішність захисту кваліфікаційної роботи оцінюються за наступною схемою:

Оформлення роботи	Зміст роботи	Захист роботи	Сума
10 балів	30 балів	60 балів	100

Кожний блок оцінюється окремо і підсумовується для виведення підсумкової оцінки. Критерії оцінювання кожного окремого блоку визначаються на основі критеріїв оцінювання знань магістрантів при виконанні та захисті кваліфікаційної роботи за розподілом:

1.Текст кваліфікаційної роботи		40 балів
1.1	Загальні вимоги до тексту роботи:	10 балів
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання роботи, обґрунтованість актуальності теми, формулювання наукової новизни одержаних результатів та їх наукове та практичне значення, використання відповідних методів дослідження. Наявність апробації результатів роботи та публікацій. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, відповідність висновків змісту кваліфікаційної роботи.	2
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	2
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам), додатків з проміжними математичними доведеннями, формулами і розрахунками, таблицями допоміжних цифрових даних, протоколів, актів випробувань, довідок-впровадження результатів дослідження, інструкціями і методиками, розробленими в процесі виконання роботи.	2
1.1.5	Правильність оформлення кваліфікаційної роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	2
1.2	Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи:	30 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду	5 балів

	літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора кваліфікаційної роботи)	
1.2. 2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних статистичних показників, інформативних джерел з використанням відповідних методів дослідження наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків досліджуваної тематики.	10 балів
1.2. 3	Наявність наукових положень, обґрунтованість і достовірність висновків і рекомендацій, логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведеним у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень.	10 балів
1.2. 4	Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій	5 балів
	2. захист кваліфікаційної роботи (доповідь)	60 балів
2.1.	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, наукової новизни, мети та завдань кваліфікаційної роботи, методіку проведення досліджень, практичного значення отриманих результатів, викладення особисто розроблених науково обґрунтованих теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздатковий матеріал (мультимедійне зображення))	15
2.2.	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати власного дослідження з висвітленням того нового, що вноситься особисто у розробку та вирішення проблеми, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень чи негативних результатів, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.	15
2.3.	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання членів ДЕКу, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії та відзиві наукового керівника, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди, спрямовані на розв'язання наукової проблеми.	20
2.4.	Наявність і якість роздаткового матеріалу для захисту кваліфікаційної роботи (наявність матеріалів, що	10

відображають теорію, проміжні математичні доведення, формули і розрахунки, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу (мультимедійного зображення))	
---	--

Загальна підсумкова оцінка при захисті кваліфікаційної роботи складається з суми балів, отриманих за якість виконання кваліфікаційної роботи та кількості балів, отриманих при захисті.

До відомості захисту в ЕК заносяться сумарні результати в балах, отримані при попередньому ознайомленні та при захисті кваліфікаційної роботи за стобальною шкалою з наступним переведенням балів до національної шкали та шкали ECTS, яке здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
68-75 бали	3 «задовільно»	D
60-67 бали	3 «достатньо»	E
1-59 бали	2 «незадовільно»	FX

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка «відмінно». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь студента базується на рівні самостійного мислення з елементами творчого наукового підходу. Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фаховими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, висвітлює та обґрунтовує власні наукові розробки проблеми, дає оцінку достовірності одержаних результатів, отриманих в роботі з формулюванням розв'язаної наукової проблеми. Доповідь стисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання правильні, науково обґрунтовані, чіткі і вичерпні.

Оцінка «дуже добре». Робота є бездоганною у всіх відношеннях. Відповідь будується на рівні самостійного наукового мислення. Студент вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує фаховими термінами, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукової літератури, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, висвітлює та обґрунтовує власні наукові розробки проблеми, дає оцінку достовірності одержаних результатів, отриманих в роботі з формулюванням розв'язаної наукової проблеми. Доповідь стисла, логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в межах обраної теми правильні і стислі. Можливі не

суттєві проблеми у відповідях на деякі неосновні питання при захисті кваліфікаційної роботи.

Оцінка «добре». Виставляється за ґрунтовно виконану роботу, сумлінну підготовку до захисту і вмільний виклад матеріалу та знань, використав достатню кількість літературних джерел, висвітлює та обґрунтовує власні наукові розробки проблеми, дає оцінку достовірності одержаних результатів, отриманих в роботі, однак на захисті студент допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, нечітко формулює розв'язання поставленої наукової проблеми. Доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в основному правильні і стислі, будуються на рівні самостійного мислення.

Оцінка «задовільно». виставляється, якщо студент орієнтується в даній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, відчуває значні труднощі в стислому логічному викладі проблем, пов'язаних з розв'язанням наукової проблеми, не всі його відповіді на запитання правильні або повні.

Оцінка «достатньо». Знання загальних положень, часткове досягнення мети та виконання завдань кваліфікаційної роботи в межах обраної теми. Студент не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадку, коли студент, навіть маючи непоганий письмовий варіант роботи, не орієнтується в питаннях теми, не володіє необхідними поняттями, не опанував мінімум наукової літератури, не володіє матеріалом обраної теми кваліфікаційної роботи, аналіз виконано поверхнево, робота носить описовий характер, є суттєві недоліки в оформленні роботи, відповіді на запитання членів ДЕКу неточні, неповні або відсутні. Незадовільна оцінка ставиться і у випадку коли студент не обрав теми, не виконав та не захистив кваліфікаційної роботи.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку має бути відрахованим з університету. І в цьому випадку йому видається академічна довідка. Він має право бути повторно допущений до захисту кваліфікаційної роботи протягом наступних трьох років. Повторно кваліфікаційної робота виконується за наявності заяви студента про допуск до захисту, наказу ректора.

Якщо студент не з'явився на захист з поважних причин (про що студент має подати відповідні документи голові ДЕКу), то ректор університету має право дозволити захистити кваліфікаційну роботу на іншому засіданні цієї ж Державної екзаменаційної комісії.

Підсумковим результатом є диференційована оцінка, яка заноситься в індивідуальний навчальний план обліку успішності студента.

Критерії оцінки визначаються тими вимогами, що пред'являються до конкретного виду навчальної дисципліни і оцінюються за чотирибальною шкалою, яке здійснюється в такому порядку:

Оцінка **«Відмінно»** ставиться магістранту за повну самостійну, логічно аргументовану відповідь на питання та можливі додаткові питання атестаційної комісії. Студент повинен виявити, ґрунтовні знання матеріалу, що базуються на основній та додатковій літературі, орієнтується в спірних поглядах науковців в трактуванні даного питання.

Оцінки *«Дуже добре»*, *«Добре»* заслуговує відповідь студента, який виявив знання матеріалу в обсязі програми, відповів на всі питання, але відповіді були неповними або в деяких деталях неточні. Для одержання повної і точної відповіді необхідно було давати додаткові навідні питання.

Оцінка *«Задовільно»*, *«Достатньо»* ставиться у випадках, коли студент в основному переповів матеріал, але не в повному об'ємі, або припускався помилок у відповідях, в цілому виявив поверхові знання предмета.

Оцінки *«Незадовільно»* заслуговує студент, який не виявив на захисті роботи достатніх, допускав грубих помилок при відповідях, засвоїв менше 50% матеріалу. Який дає неправильні або не дає ніякої відповіді на питання чи усні питання екзаменаційної комісії.

Зразки оформлення елементів кваліфікаційної роботи та інших необхідних документів

Додаток А

Взірець заяви студента на закріплення теми кваліфікаційної роботи

Завідувачу кафедри права та публічного управління

Університету Короля Данила

студента (ки) I курсу
факультету суспільних та прикладних наук
форми навчання
освітній ступінь «магістр»
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

ЗАЯВА

Прошу закріпити за мною тему кваліфікаційної роботи:

_____

_____

_____

Об'єкт дослідження (база практики)

_____

_____

(підприємство, установа, організація, місцезнаходження)

« _____ » _____ 20 __ р.

(підпис)

_____

Протокол засідання кафедри № _____

Від « _____ » _____ 20 __ р.

Призначено наукового керівника

_____

Взірець плану кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ОСОБИ

- 1.1 Науково-теоретичні концепції взаємодії соціуму і природи у науці державного управління
  - 1.2 Реалізація екологічних прав у державно-управлінській доктрині України
  - 1.3. Методологічні аспекти державно-управлінської діяльності із забезпечення екологічних прав особи
- Висновки до Розділу 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ОСОБИ В УКРАЇНІ

- 2.1 Екологічна політика держави як форма забезпечення екологічних прав особи в Україні
  - 2.2 Інституційно-організаційні особливості забезпечення екологічних прав особи в Україні
  - 2.3 Державно-регулятивна діяльність із забезпечення екологічних прав особи
- Висновки до Розділу 2

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ОСОБИ В УКРАЇНІ

- 3.1 Нормативно-правові основи забезпечення екологічних прав особи в Україні
  - 3.2 Фінансово-економічні та соціально-культурні методи стимулювання ефективного використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища
  - 3.3 Оптимізація форм контролю за дотриманням екологічних прав
- Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Взірець оформлення завдання на кваліфікаційну роботу
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних та прикладних наук
Кафедра права та публічного управління

Освітній рівень _____
 (шифр і назва)

Спеціальність _____
 (шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри

_____ 20__ р.
 «__» _____

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора університету від «__» _____ 20__ року №__

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/П	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Взірець титульного аркуша кваліфікаційної роботи

**«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних та прикладних наук
Кафедра права та публічного управління**

на правах рукопису

III студента

УДК

ТЕМА РОБОТИ

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Наукова робота на здобуття кваліфікації магістра

Науковий керівник:

Взірець оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел, який наводять у кваліфікаційній роботі

Список використаних джерел варто оформлювати згідно вимог нового ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», зокрема:

Один чи більше авторів без редактора

Федорова Л.Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті –1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Пичугина Т.С., Баранов П.Ю., Пичугин С.А. Модель возведения комплекса объектов (расчет эффективности капитальных вложений). Харьков, 1985. 136 с.
Лусь В.І., Киркач Т.Є., Мандріченко О.Є., Радченко А.О. Практикум з нарисної геометрії: навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014. 118 с.
Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environment al Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

Один чи більше авторів із редактором

Воробей П.А. Кримінальна відповідальність за незаконну торговельну діяльність: монографія / за ред. В.К. Матвійчука. Київ: Укр. академія внутр. справ, 1996. 116 с.
Закон України «Про Національну поліцію»: наук.-практ. коментар / О.І. Безпалова, К.Ю. Мельник, О.О. Юхно та ін.; за заг. ред. В.В. Сокурєнка; передм. В.В. Сокурєнка. Харків, 2016. 408 с.

Без автора (збірники, матеріали конференцій, книги за редакцією, укладачі, упорядники)

Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. комітет статистики України. Київ, 2008. С. 185–191.
Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.
Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів /упоряд. П.М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.
Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А.А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Electrodes of conductive metallic oxides / J.M. Honig et al. Amsterdam: Elsevier, 1980. 260 p.

Багатотомне видання

Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибрані твори. Київ: Рад. школа, 1983. Т. 1. 480 с.

Юридична енциклопедія: в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: «Укр. енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1999. Т. 2. 784 с.
Франко І. Твори: у 50 т. Т. 45. Київ, 1986. 480 с.
Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. рада: В.М. Литвин (гол.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. С. 36–37.

Частина видання

Розділ книги

Наумов М.С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. *Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки*: монографія / В.П. Решетило, М.С. Наумов, Ю.В. Федотова. Харків, 2014. С. 213-241.

Стаття в журналі, газеті

Яцків Я.С., Радченко А.І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. *Вісник НАН України*. 2012. № 6. С. 62-67.
Мозоль А.П. Злочинність мігрантів (кримінологічна характеристика). *Вісник Університету внутрішніх справ. Серія «Право»*. 1999. Вип. 7. Ч. 2. С. 112-119.
Аврамцев О. Хронограф: події в історії. *Слобідський край*. 2015. 27 січня. С. 8.

Тези доповідей у матеріалах конференцій

Скальський В.Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. *Теорія і практика раціонального проектування, виготовлення і експлуатації машинобудівельних конструкцій*: праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11–13 листопада 2010 р.). Львів, 2010. С. 9–10.
Борисова В.І. Зміст заповіту. *Проблеми цивільного права та процесу*: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. О.А. Пушкіна (Харків, 27 травня 2016 р.). Харків: ХНУВС, 2016. С. 20–24.

Електронні ресурси

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).
Вільчик Т.Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. *Форум права*. 2016. № 1. С. 30–36. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_7.pdf (дата звернення: 20.09.2016).
Харківський національний університет внутрішніх справ // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Харківський_національний_університет_внутрішніх_справ (дата звернення 15.09.2016).

Axak N. Development of multi-agent system of neural network diagnostics and remote monitoring of patient. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2016. Vol. 4, № 9(82). P. 4–11. DOI: 10.15587/1729-4061.2016.75690.

Кожухівський А.Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс]: практикум / Черкас. держ. технол. ун-т. Електрон. текст, дані. Черкаси, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-R).

Дисертації та автореферати

(може бути не вказане місце захисту та повна назва спеціальності)

Черевко П.П. Створення юридичних осіб приватного права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2008. 225 с.

Савченко Л.А. Особисті права та обов'язки батьків і дітей за сімейним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 1997. 27 с.

Дутко А.О. Юридичні конструкції та їх використання в законотворчій практиці України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»; Львівський держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2010. 20 с.

Закони та інші нормативні документи

Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР/ Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII/ Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 26.08.2023).

Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 / Президент України. *Офіційний вісник Президента України*. 2015. № 2. С. 14. Ст. 154.

Загальна декларація прав людини: прийнята і проголош. резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 26.08.2023).

Архівні документи

Науковий архів Інституту історії України НАН України. Ф. 2. Оп. 3. Спр. 170. № 1. Арк. 5.

Приветственный адрес в честь 50-летия творческой и научно-педагогической работы А.Н. Бекетова от ректора ХИИКСа. *Музейный комплекс Харьков. нац. ун-та гор. хоз-ва им. А.Н. Бекетова*. Осн. Ф. 125. Вх. инв. № 225.

Заява приват-доцента по кафедрі філософії Київського університету П. Светлова від 23.10.1919 про необхідність читання курсу гносеології. *Державний архів м. Києва*. Ф. 16. Оп. 469. Спр. 381. 13 арк.

Стандарти, патенти, препринти, каталоги

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. ГОСТ Р 517721-2001.

Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Взірець оформлення структурного елемента кваліфікаційної роботи

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНИЙ СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ОСОБИ В
УКРАЇНІ

2.1 Екологічна політика держави як форма забезпечення екологічних прав особи в Україні

Взірець оформлення таблиць в кваліфікаційній роботі

Таблиця 3.3.1.

Характеристика основних принципів (засад) моделі екологічної освіти

№ з/п	Назва	Зміст принципу (засади) реалізації екологічної освіти
1.	Принцип наявності	існуючі навчальні заклади і екологічні програми мають забезпечувати в достатній кількості навчання та відповідний рівень підготовки
2.	Принцип доступності	учбові заклади і екологічні програми мають бути доступними кожній людині без будь-якої дискримінації. Доступність характеризується трьома взаємозалежними рисами. Першою є недискримінація, тобто екологічна освіта має бути доступною для всіх, особливо для найбільш уразливих груп де-юре й де-факто, без дискримінації за будь-якою ознакою. Другою є фізична доступність, тобто держава має забезпечити безпечну фізичну досяжність екологічної освіти шляхом надання можливості особі відвідувати навчальний заклад, який знаходиться на розумній географічній відстані від неї, або шляхом отримання доступу до різних способів дистанційного навчання. І на кінець, третьою рисою є економічна доступність.
3.	Принцип прийнятності	форма і зміст екологічного навчання, включаючи програми і методи навчання, мають бути прийнятними (наприклад, адекватними, враховуючими культурні особливості, та якісними) для тих, хто навчається.
4.	Принцип адаптованості	екологічна освіта має бути гнучкою, здатною адаптуватися до потреб суспільства, які постійно змінюються, а також відповідати потребам тих, хто навчається в межах соціально-культурних норм.
5.	Принцип інноваційності	екологічна освіта має бути спрямована на використання і впровадження в практику державно-управлінської діяльності результатів наукових досліджень та розробок і зумовлювати становлення більш високих стандартів до якості екологічних прав.

Взірець оформлення графіка у магістерській роботі

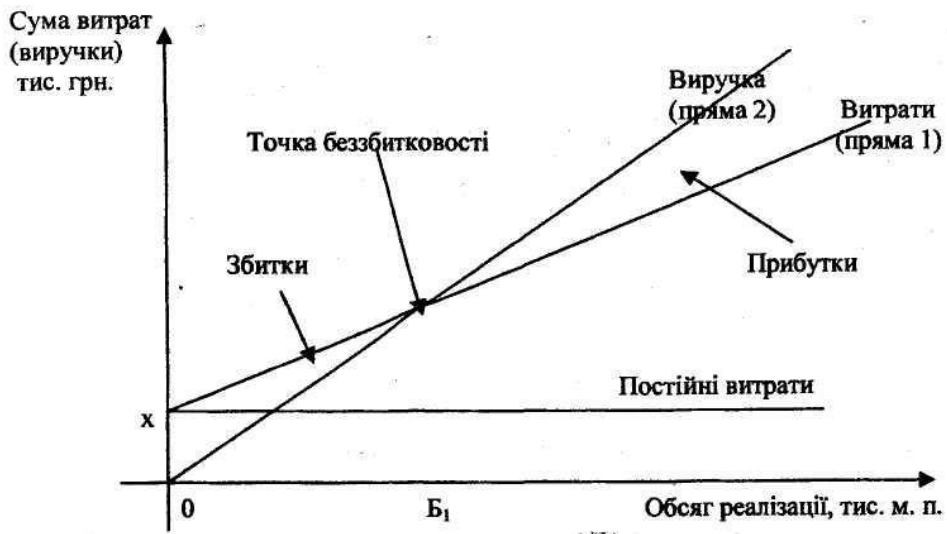

Рис. 3.2. Графік визначення точки беззбитковості

Взірець оформлення рисунків у кваліфікаційній роботі

Рис. 2.3. Застосування цивільно-правової відповідальності за шкоду завдану довкіллю в зв'язку із порушенням норм лісокористування

Взірець оформлення діаграми у кваліфікаційній роботі

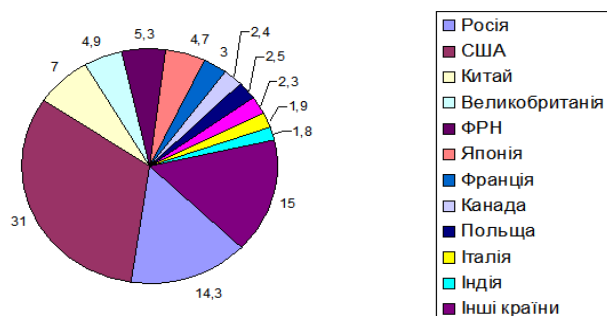

Рис. 1.1. Об'єми викидів вуглецю в атмосферу в %

Взірець бланку відгуку наукового керівника
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Кафедра права та публічного управління

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу
на здобуття освітнього ступеня магістр
студента (ки) факультету суспільних та прикладних наук
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: _____

Актуальність теми: _____

Самостійні розробки і пропозиції автора: _____

Практичне значення роботи: _____

Зауваження: _____

Загальний висновок: _____

Науковий керівник: _____

(прізвище, ініціали, вчений ступінь, посада)

« _____ » 20 ____ р. _____
(підпис)

Взірець бланку зовнішньої рецензії
РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу
на здобуття освітнього ступеня магістр
студента (ки) факультету суспільних та прикладних наук
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: _____

Актуальність теми дослідження: _____

Найбільш суттєві висновки і рекомендації: _____

Наявність самостійних розробок автора: _____

Практична цінність розроблених питань: _____

Наявність недоліків: _____

Загальний висновок про відповідність якості роботи освітньо-кваліфікаційному рівню і оцінка, що пропонується:

Рецензент: _____

(посада, місце роботи, науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

_____ (підпис)

«_____» (дата)

_____ 20 ____ р.